

9. PRELUCRAREA ARBORILOR ȘI A GRAFURILOR

9.1. Grafuri și arbori

Un *graf neorientat* este o pereche ordonată $G = (X, U)$, unde X este o mulțime finită și nevidă de elemente numite *noduri* (sau *vârfuri*), iar U este o mulțime de perechi (neordonate) de elemente distincte ale lui X , numite *muchi*. O muchie având vârfurile i și j (numite *extremitățile* sale) este notată prin $[i, j]$ sau $[j, i]$.

Exemplu 1. Graful neorientat $G = (X = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8\}, U = \{[1, 2], [1, 5], [2, 3], [2, 4], [2, 6], [3, 6], [4, 5], [7, 8]\})$ poate fi reprezentat grafic ca în figura 1.

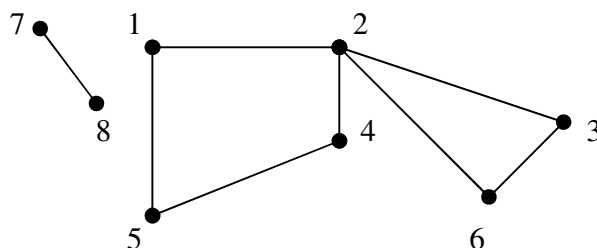

Figura 1

Un *subgraf* al unui graf $G = (X, U)$ este un graf $H = (Y, V)$, unde $Y \subset X$, iar V este formată din toate muchiile lui U care unesc vârfuri din Y . Astfel $H = (\{1, 2, 3, 4\}, \{[1, 2], [2, 3], [2, 4]\})$ este un subgraf al grafului din figura 1. Un *graf parțial* al unui graf $G = (X, U)$ este un graf $H = (X, V)$ cu $V \subset U$. Astfel $H = (\{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8\}, \{[1, 2], [2, 3], [2, 6], [3, 6], [4, 5], [7, 8]\})$ este un subgraf al grafului din figura 1.

Numim *lanț* într-un graf o succesiune de muchii $[i_1, i_2], [i_2, i_3], \dots, [i_{n-1}, i_n]$, notată prescurtat $[i_1, i_2, \dots, i_n]$. *Lungimea lanțului* este definită ca fiind numărul muchiilor care intră în componența sa. Astfel în graful din figura 1, $[1, 2, 3, 6]$ este un lanț. Un lanț $[i_1, i_2, \dots, i_n]$ pentru care $i_1, i_2, \dots, i_n$ sunt distincte se numește *lanț elementar*.

Un *ciclu elementar* este un lanț $[i_1, i_2, \dots, i_n, i_1]$ cu proprietatea că $[i_1, i_2, \dots, i_n]$ este lanț elementar și $n \geq 3$. Un lanț $[i_1, i_2, \dots, i_n, i_1]$ în care muchiile sunt diferite două câte două se

numește *ciclu*. În graful din figura 1 $[1, 2, 4, 5, 1]$ este un ciclu elementar, iar $[2, 1, 5, 4, 2, 6, 3, 2]$ este ciclu (care nu este elementar).

Un vârf care este extremitatea unei singure muchii se numește vârf terminal. Două vârfuri unite printr-o muchie se numesc vârfuri adiacente.

Un graf neorientat se numește conex dacă oricare două vârfuri diferite sunt unite ale sale prin cel puțin un lanț. Graful din figura 1 nu este conex (de exemplu, vârfurile 1 și 7 nu sunt unite prin nici un lanț). În cazul unui graf neconex se pune problema determinării componentelor sale conexe; o componentă conexă este un subgraf conex maximal, i.e. un subgraf în care nici un vârf al său nu este unit cu nici un vârf din afara subgrafului printr-o muchie. Se observă că împărțire unui subgraf în componentele sale conexe determină o partiție a mulțimii vârfurilor. De exemplu, pentru graful din figura 1 se obține $X = \{1,2,3,4,5,6\} \cup \{7,8\}$.

Un *graf orientat* este o pereche ordonată $G = (X,U)$, unde X este o mulțime finită și nevidă de elemente numite *noduri* (sau *vârfuri*), iar U este o mulțime de perechi ordonate de elemente distincte ale lui X , numite *arce*. Un arc având vârfurile i și j (numite *extremitățile* sale) se notează prin (i, j) . Deci, deosebirea față de graful neorientat constă în faptul că fiecare arc (i, j) are un sens de parcurgere și anume de la *extremitatea sa inițială* la *extremitatea sa finală*.

Exemplu 2. Graful orientat $G = (X = \{1,2,3,4,5,6,7,8\}, U = \{(1,2), (5,1), (2,3), (2,4), (6,2), (3,6), (4,5), (8,7)\})$ poate fi reprezentat grafic ca în figura 2.

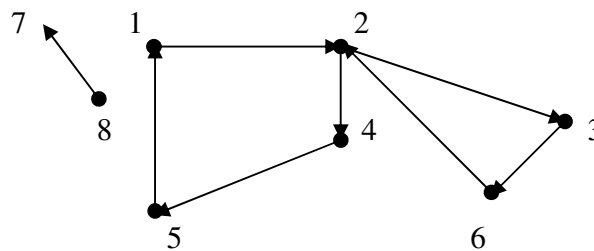

Figura 2

În cazul grafulor orientate, noțiunile de lanț și ciclu își au corespondenții în noțiunile de *drum* și *circuit*. Astfel în graful din figura 2:

- $(1,2,3,6,2,4)$ este un drum
- $(1,2,3,6)$ este un drum elementar
- $(1,2,3,6,2,4,5,1)$ este un circuit
- $(1,2,4,5,1)$ este un circuit elementar

În cele ce urmează vom considera problema aflării drumurilor elementare dintre două vârfuri și a circuitelor elementare dintre două vârfuri. Mulțimea vârfurilor grafului se poate defini cu ajutorul predicatului `multime_varfuri([lista de vârfuri])`, iar un arc de la i la j cu ajutorul predicatului `arc1(i,j)`. În programul următor se presupune că graful este definit în fișierul "graf.dat". Acest fișier trebuie să conțină declarația predicatelor `multime_varfuri` și `arc1` sub forma:

```
predicates
```

```
    arc1(varf,varf)
```

```
    multime_varfuri(lista_varfuri)
```

și să conțină în secțiunea `clauses` faptele care definesc mulțimea de vârfuri și arcele grafului considerat.

```
domains
```

```
    varf=symbol
```

```
    lista_varfuri=varf*
```

```
include "graf.dat"
```

```
predicates
```

```
    apartine(varf,lista_varfuri)
```

```
    nr_elem(lista_varfuri,integer)
```

```
    invers(lista_varfuri,lista_varfuri)
```

```
    inv(lista_varfuri,lista_varfuri,lista_varfuri)
```

```
    afis(lista_varfuri)
```

```
    nod_graf(varf)
```

```
    nod_initial(varf)
```

```
    extremitati(varf,varf)
```

```
    drum(varf,varf,lista_varfuri,lista_varfuri)
```

```
    drum_elem(varf,varf,lista_varfuri)
```

```
    circuit_elem(varf,lista_varfuri)
```

```
fer
```

```
menu
```

```
selectie(char)
```

```

start
clauses
  apartine(X,[X|_]).
  apartine(X,[_|Y]):-apartine(X,Y).
  nr_elem([],0).
  nr_elem(_|X,N):-nr_elem(X,N1),N=N1+1.
  invers(X,Y):-inv(X,[],Y).
  inv([],X,X).
  inv([H|X],Y,Z):-inv(X,[H|Y],Z).
  afis([X]):-write(X),!.
  afis([H|X]):-write(H," -> "),afis(X).
  fer:-makewindow(1,113,36,"Drumuri si circuite elementare",0,0,25,80).
  nod_graf(X):-multime_varfuri(L),apartine(X,L).
  extremitati(X,Y):-write("Nodul initial = "), readln(X),
    write("Nodul final = "), readln(Y),
    write("\nDrumurile elementare de la ",X," la ",Y, ":\n").
  nod_initial(X):-write("Nodul initial = "),readln(X),
    write("\nCircuitele elementare cu nodul initial (si final) ",X,":\n").
  drum(X,X,Y,Z):-invers(Y,Z).
  drum(X,Z,L,P):-arc1(X,Y),not(apartine(Y,L)),drum(Y,Z,[Y|L],P).
  drum_elem(X,Y,L):-drum(X,Y,[X],L).
  circuit_elem(X,[X|L]):-drum(X,X,[],L),nr_elem(L,N),N>1.
  meniu:-cursor(5,10),
    write("t --> pentru afisarea tuturor drumurilor elementare"),
    cursor(7,10),
    write("d --> pentru afisarea drumurilor elementare dintre doua noduri"),
    cursor(9,10),
    write("z --> pentru afisarea tuturor circuitelor elementare"),
    cursor(11,10),
    write("c --> pentru afisarea circuitelor elementare cu nod initial fixat"),
    cursor(13,10),
    write("e --> pentru iesire "),

```

```

    readchar(X),clearwindow,X<>'e',selectie(X),menu.
menu.
selectie('t'):- write("Drumuri elementare:\n"),
                nod_graf(X),nod_graf(Y),
                write("apasati orice tasta...\n\n"),readchar(_),
                write("Drumuri elementare de la ",X, " la ",Y,":\n"),
                drum_elem(X,Y,L),afis(L),
                write("\n"),fail.
selectie('t'):-clearwindow.
selectie('d'):-extremitati(X,Y),drum_elem(X,Y,L),afis(L),write("\n"),fail.
selectie('d'):-write("\n\n  apasati orice tasta..."),readchar(_),clearwindow.
selectie('c'):-nod_initial(X),circuit_elem(X,L),afis(L),write("\n"),fail.
selectie('c'):-write("\n\n  apasati orice tasta..."),readchar(_),clearwindow.
selectie('z'):- write("Circuite elementare:\n"),
                nod_graf(X),write("apasati orice tasta...\n\n"),readchar(_),
                write("Circuite elementare cu nodul initial (si final) ", X, ":\n"),
                circuit_elem(X,L),afis(L),
                write("\n") ,fail.
selectie('z'):-clearwindow.
start:-fer,menu,removewindow.

```

Predicatul `drum_elem(X,Y,L)` are următoarea semnificație: `L` este lista vârfurilor din drumul elementar care leagă `X` de `Y`; `X` și `Y` sunt argumente de intrare iar `L` argument de ieșire. Predicatul `circuit_elem(X,L)` are două argumente: `X` este argument de intrare și reprezintă nodul inițial (deci și final), și `L` este lista nodurilor prin care trece circuitul. Predicatele `invers`, `inv`, `nr_elem`, și `apartine` au fost explicate în capitolul în care s-a prezentat prelucrarea listelor. Un exemplu de fișier “graf.dat” este următorul:

```

predicates
arc1(varf,varf)
multime_varfuri(lista_varfuri)
clauses

```

```

multime_varfuri([a,b,c,d,e,f,g,h,i]).
arc1(a,b).
arc1(b,c). arc1(b,e).
arc1(c,d). arc1(c,f).
arc1(d,e).
arc1(e,a). arc1(e,c).
arc1(f,b). arc1(f,a).
arc1(g,h).
arc1(h,i).
arc1(i,g).

```

Programul anterior poate fi folosit și pentru aflarea lanțurilor elementare și a ciclurilor elementare într-un graf neorientat, dacă pentru fiecare fapt de forma $\text{arc1}(i,j)$, din fișierul “graf.dat”, se adaugă faptul $\text{arc1}(j,i)$.

Arborele este un graf neorientat conex și fără cicluri. Un exemplu de arbore apare în figura 3.

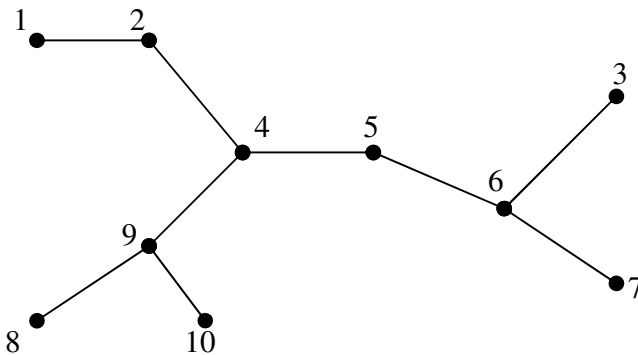

Figura 3

În multe aplicații, arborele este însoțit de punerea în evidență a unui vârf numit **rădăcină**. Acest lucru are următoarele consecințe:

- putem **așeza arborele pe nivele** astfel
  - se plasează rădăcina pe nivelul 1;
  - se plasează pe fiecare nivel $i \geq 2$ vârfurile pentru care lungimea lanțurilor care le leagă de rădăcină este $i - 1$;
  - se trasează muchiile grafului.

- arborele devine graf orientat, stabilindu-se pentru fiecare muchie un sens de parcurgere și anume de la nivelul superior (cu număr de ordine mai mic) la nivelul imediat inferior (cu număr de ordine mai mic cu o unitate).

De exemplu pentru arborele din figura 3 alegându-se drept rădăcină vârful 4 obținem arborele așezat pe nivele din figura 4

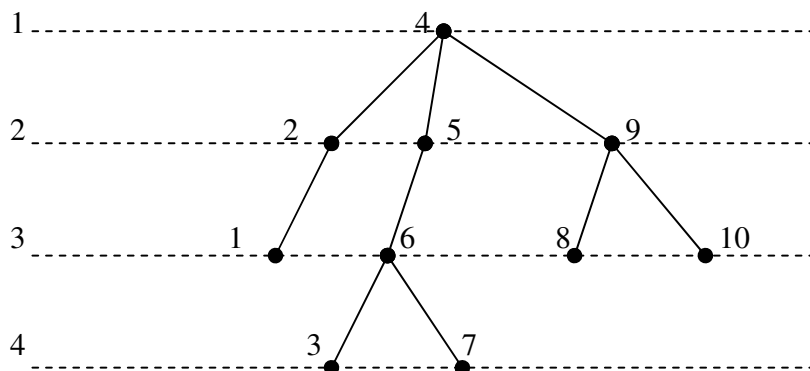

Figura 4

Graful orientat obținut este următorul:

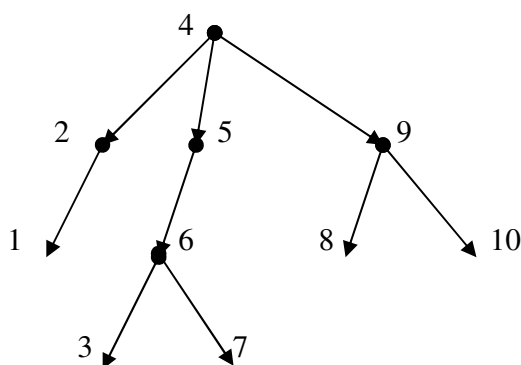

Figura 5

Cele de mai sus justifică următoarele denumiri pentru arborii așezați pe nivele

- nivelul cu număr de ordine maxim se numește *înălțimea arborelui*;
- vârfurile de un nivel $i \geq 2$ legate de același vârf k de pe nivelul $i-1$ se numesc *succesorii* (sau *descendenții direcți*, sau *fiii*) vârfului k , iar k poartă numele de *ascendent direct* (sau *tată*) al acestor vârfuri;
- numărul de descendenți direcți ai unui vârf se numește *gradul vârfului*;
- vârfurile cu grad zero se numesc *vârfuri frunză* (sau *terminale*); celelalte vârfuri se numesc *vârfuri interne* (sau *neterminale*);

- dacă există un drum de la vârful i de pe nivelul m la un vârf j de pe nivelul $n \geq m+1$, atunci i se numește *ascendent* al lui j , iar j *descendent* al lui i ;

Un arbore se numește *arbore n -ar* dacă valoarea maximă a gradului vârfurilor sale este n . Dacă toate vârfurile sale au același grad, n , arborele se numește *arbore n -ar strict*. În cazul $n = 2$ arborele se numește *binar*, respectiv *binar strict*.

9.2. Arbori de decizie

O metodă de optimizare a deciziilor în condiții de risc este metoda arborilor de decizie. Într-un arbore de decizie vârfurile (nodurile) și arcele au semnificații speciale. Nodurile unui arbore de decizie se clasifică în trei categorii:

- noduri decizionale – reprezintă un moment decizional (un moment în timp corespunzător luării unei decizii)
- noduri aleatoare – reprezintă o consecință posibilă a luării unei decizii
- noduri consecință (economică) – reprezintă evaluarea unei consecințe posibile a unei decizii

Rădăcina unui arbore de decizie este întotdeauna un nod decizional. Descendenții direcți ai oricărui nod decizional sunt întotdeauna noduri aleatoare. Descendenții direcți ai oricărui nod aleator sunt întotdeauna fie noduri decizionale fie noduri consecință economică. Nodurile consecință economică sunt nodurile terminale ale arborelui de decizie.

Arcele care unesc noduri decizionale cu noduri aleatoare reprezintă decizii. Arcele care unesc nodurile aleatoare cu noduri decizionale sau noduri consecință economică reprezintă probabilitățile asociate diverselor stări sau situații.

Fiecărui nod consecință economică i se asociază o valoare numerică ce reprezintă utilitatea sau importanța consecinței (asociate momentului respectiv).

Considerăm următoarele mulțimi

- D – mulțimea nodurilor decizionale,
- A – mulțimea nodurilor aleatoare,
- C – mulțimea nodurilor consecință economică.

Speranța matematică este o funcție $S : D \cup A \cup C \rightarrow R$, definită prin

$$S(N) = \begin{cases} \text{valoarea lui } N, \text{ dac\u0103 } N \in C \\ \sum_{X \in \text{Succ}(N)} p(X)S(X), \text{ dac\u0103 } N \in A \\ \max_{X \in \text{Succ}(N)} S(X), \text{ dac\u0103 } N \in D \end{cases}$$

unde pentru fiecare arc (N, X) , cu $N \in A$ și $X \in D$, $p(X)$ reprezint\u0103 probabilitatea ata\u0219at\u0103 arcului (N, X) , iar pentru un nod $X \in D \cup A$, $\text{Succ}(X)$ reprezint\u0103 mul\u021bimea succesorilor (descenden\u021biilor direc\u021bi) ai lui X .

Pentru fiecare nod decizional speran\u021ba matematic\u0103 indic\u0103 nivelul de importan\u021b\u0103 al deciziei optime din nodul N . Metoda arborilor de decizie presupune reprezentarea situa\u021biei decizionale printr-un arbore, \u0219i determinarea apoi a nivelului de importan\u021b\u0103 al variantelor decizionale prin calculul speran\u021bei matematice.

9.3. Sisteme expert care utilizeaz\u0103 arbori de decizie

Un arbore de decizie poate fi utilizat drept baz\u0103 de cuno\u0219tin\u021be pentru un sistem expert de determinare a deciziei optime. Pentru aceast\u0103 trebuie s\u0103 reprezent\u0103m arborele sub forma unei mul\u021bimi de enun\u021buri simbolice.

\u00c0n PROLOG, un arbore se poate reprezenta printr-o mul\u021bime de fapte. O posibilitate ar fi s\u0103 reprezent\u0103m arborele printr-un singur fapt. Dac\u0103 arborele este complex, aceast\u0103 reprezentare este greu de urm\u0103rit.

O alt\u0103 posibilitate este s\u0103 reprezent\u0103m arborele printr-o mul\u021bime de fapte, astfel \u00eenc\u0103t fiecare fapt\u0103 s\u0103 corespund\u0103 unui nod al arborelui \u0219i descenden\u021biilor s\u0103i direc\u021bi. Vom asocia descendentului direct al unui nod decizional decizia care a condus la nodul respectiv (tipul lui se define\u0219te prin

$$\text{nod\_decizie\_succ} = \text{dn}(\text{decizie}, \text{nod\_aleator})$$

Descendentului direct al unui nod aleator i se va asocia cazul (situa\u021bia) care a condus la nodul respectiv \u0219i probabilitatea acestei situa\u021bii (tipul lui se define\u0219te prin

$$\text{nod\_aleator\_succ} = \text{cpn}(\text{caz}, \text{probabilitate}, \text{nod\_decizie\_sau\_consecinta}).$$

\u00c0n programul urm\u0103tor semnifica\u021bia predicatului $\text{speranta}(X, Y, Z)$ este urm\u0103toarea: X este nodul pentru care se calculeaz\u0103 speran\u021ba matematic\u0103, Y este valoarea speran\u021bei matematice, iar Z este

decizia optimă, în cazul în care X este nod decizional (dacă X nu este nod decizional $Z = n$); X este argument de intrare, Y și Z sunt argumente de ieșire. Fișierul "arbore.dat" trebuie să conțină declarațiile următoarelor predicate:

predicates

```

    nod_decizie_si_succesori(nod_decizie,lista_succesori_nod_decizie)
    nod_aleator_si_succesori(nod_aleator,lista_succesori_nod_aleator)
    nod_consecinta_economica(symbol,nod_con_ec)

```

iar în secțiunea `clauses` să conțină fapte care să descrie arborele.

domains

```

nod_decizie=nd(symbol)
nod_aleator=na(symbol)
nod_con_ec=nc(real)
nod=nd(symbol);na(symbol);nc(real)
nod_decizie_sau_consecinta=nd(symbol);nc(real)
decizie=symbol
caz=symbol
probabilitate=real
nod_decizie_succ=dn(decizie,nod_aleator)
nod_aleator_succ=cpn(caz,probabilitate,nod_decizie_sau_consecinta)
lista_succesori_nod_decizie=nod_decizie_succ*
lista_succesori_nod_aleator=nod_aleator_succ*
include "arbore.dat"
predicates
max(lista_succesori_nod_decizie,real,decizie)
medie(lista_succesori_nod_aleator,real)
speranta(nod,real,decizie)
menu
selectie(char)
start

```

```

fer1
fer2
fer3
ferestre
sterge_ferestre
clauses
speranta(nc(X),X,n):-nod_consecinta_economica(_,nc(X)).
speranta(nd(X),M,D):-nod_decizie_si_sucesori(nd(X),L),max(L,M,D).
speranta(na(X),Y,n):-nod_aleator_si_sucesori(na(X),L),medie(L,Y).
max([dn(_,na(H1)),dn(D2,na(H2))],M2,D2):-
speranta(na(H1),M1,_),speranta(na(H2),M2,_),M1<M2,!.
max([dn(D1,na(H1)),dn(_,na(H2))],M1,D1):-
speranta(na(H1),M1,_),speranta(na(H2),M2,_),M1>=M2,!.
max([dn(_,na(H))|Y],M2,D2):- max(Y,M1,D2),speranta(na(H),M2,_),M1<M2,!.
max([dn(_,na(H))|Y],M1,D1):- max(Y,M1,D1),speranta(na(H),M2,_),M1>=M2,!.
medie([],0).
medie([cpn(_,P,nd(H))|X],Y):-speranta(nd(H),Y1,_),medie(X,Y2),Y=P*Y1/100.0+Y2.
medie([cpn(_,P,nc(H))|X],Y):-speranta(nc(H),Y1,_),medie(X,Y2),Y=P*Y1/100.0+Y2.
fer1:-makewindow(1,113,37,"Speranta",0,0,25,80).
fer2:-makewindow(2,113,36,"Nod...",2,2,9,76).
fer3:-makewindow(3,113,36,"Speranta=",13,2,10,76).
ferestre:-fer1,fer2,fer3,shiftwindow(1).
sterge_ferestre:-shiftwindow(3),removewindow,shiftwindow(2),removewindow,
                shiftwindow(1),removewindow.
meniu:-cursor(7,20),write("d --> pentru nod decizional"),
        cursor(9,20),write("a --> pentru nod aleator"),
        cursor(11,20),write("c --> pentru nod consecinta economica"),
        cursor(13,20),write("e --> pentru iesire "),
        readchar(X),clearwindow,X<>'e',selectie(X),meniu.
meniu.
selectie('d'):-shiftwindow(2),clearwindow,write("\n\n\n                Nod                =
"),readln(X),speranta(nd(X),Y,Z),

```

```

    shiftwindow(3),
    write("\n\n Speranta pentru nodul decizie: ",X," este ",Y,"\n"),
    write("\n Decizia ce trebuie luata este ", Z, "\n"),
    write("\n      apasati orice tasta..."),
    readchar(_),clearwindow,shiftwindow(1).
selectie('a'):-shiftwindow(2),clearwindow,write("\n\n\n      Nod      =
"),readln(X),speranta(na(X),Y,_),
    shiftwindow(3),
    write("\n\n\n Speranta pentru nodul aleator: ",X," este ",Y,"\n"),
    write("\n      apasati orice tasta..."),
    readchar(_),clearwindow,shiftwindow(1).
selectie('c'):-shiftwindow(2),clearwindow, write("\n\n\n Nod = "),
    readln(C),nod_consecinta_economica(C,nc(X)),speranta(nc(X),Y,_),
    shiftwindow(3),
    write("\n\n\n Speranta pentru nodul consecinta: ",C," este ",Y,"\n"),
    write("\n      apasati orice tasta..."),
    readchar(_),clearwindow,shiftwindow(1).
start:-ferestre,meniu,sterge_ferestre.

```

Interogarea acestui program:

Goal: Start

Reproducem în continuare un exemplu de problemă de decizie din [17] (pg. 248), și apoi îi asociem arborele de decizie corespunzător, și fișierul “arbore.dat”, care descrie acest arbore. Lanțul decizional optim poate fi aflat prin interogarea programului anterior.

Exemplu. O editură studiază posibilitatea publicării unui volum special ocazionat de aniversarea unui anumit eveniment cultural-istoric. Dacă decizia este pozitivă se pune apoi problema determinării tirajului având în vedere următoarele costuri de producție:

- pentru drepturi de autor = 170 000 u.m.;
- costuri fixe = 130 000 u.m.;
- cost variabil unitar = 30 u.m.;

Editura ar putea testa succesul volumului în chestiune punându-l în vânzare pe o piață regională (sau într-un număr de librării alese la întâmplare). În acest scop va produce 5 000 de exemplare astfel că investiția va fi:

$$I_1 = 170\,000 + 130\,000 + 5\,000 \times 30 = 450\,000 \text{ u.m.}$$

Dacă va decide să pună în vânzare volumul pe toată piața fără să-l testeze, va tipări 50 000 exemplare astfel că în acest caz costul investiției va fi:

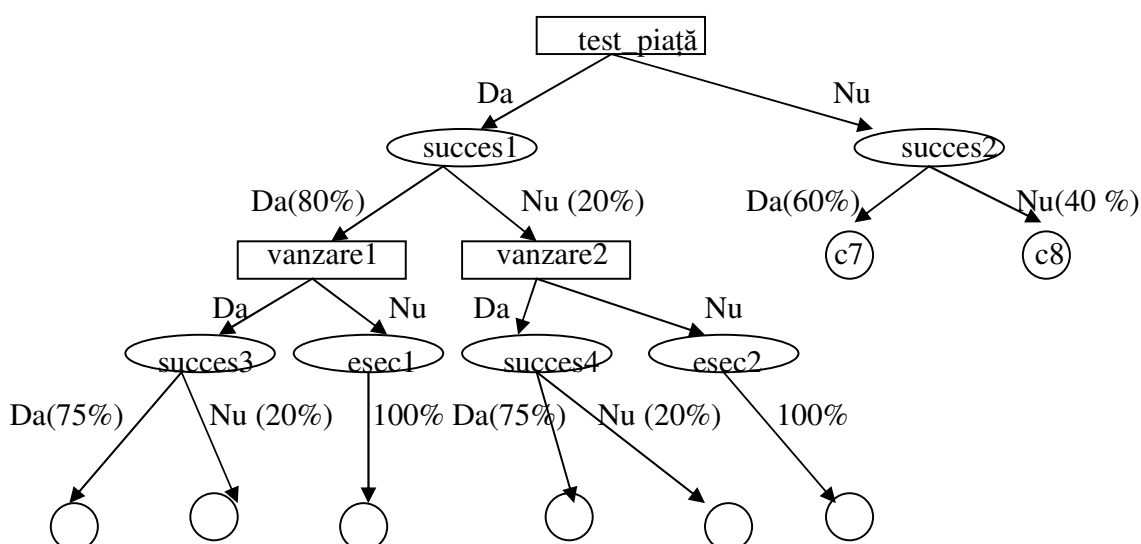
$$I_2 = 170\,000 + 130\,000 + 50\,000 \times 30 = 1\,800\,000 \text{ u.m.}$$

În situația în care testul regional este pozitiv editura va tipări încă 45 000 de exemplare pe care le va vinde pe toată piața, costul investiției fiind:

$$I_3 = 130\,000 + 45\,000 \times 30 = 1\,480\,000$$

Se apreciază că probabilitatea ca testul să fie pozitiv este 80% și de nereușită 20%. De asemenea, se apreciază că în cazul unui test pozitiv vânzarea pe întreaga piață are succes cu o probabilitate de 75% și insucces cu 25%, iar în cazul unui test negativ că probabilitatea de succes este 35% și de insucces 65%. Să remarcăm că am considerat de fiecare dată doar două situații (stări ale naturii sau beneficiilor) și anume succesul care presupune vânzarea volumului sau insuccesul când acesta nu se vinde (în sensul că numărul exemplarelor vândute este mic în raport cu tirajul și îl socotim practic zero).

Să mai presupunem că în cazul netestării pieței se apreciază că succesul de vânzare ar fi 60% și insuccesul 40%. Prețul de vânzare al volumului se determină a fi 80 u.m. Arborele de decizie este reprezentat în figura 6.

c1   c2   c3   c4   c5   c6

Figura 6

Am reprezentat nodurile decizionale prin dreptunghiuri, nodurile aleatoare prin elipse și nodurile consecință economică prin cercuri. Calculăm beneficiile asociate fiecărei consecințe c1, c2, ..., c8 (notate b1, b2, ..., b8, respectiv). Pentru a nu complica exemplul nu se iau în considerare decât costurile de producție și încasările. În baza informațiilor de mai sus se obține:

$$b1 = 45\,000 \times 80 - (45\,000 \times 30 + 130\,000) + 5\,000 \times 80 - (170\,000 + 130\,000\,000 + 5\,000 \times 30) = 2\,070\,000 \text{ u.m.}$$

$$b2 = 0 - (45\,000 \times 30 + 130\,000) + 5\,000 \times 80 - (170\,000 + 130\,000\,000 + 5\,000 \times 30) = -1\,530\,000 \text{ u.m.}$$

$$b3 = 5\,000 \times 80 - (170\,000 + 130\,000\,000 + 5\,000 \times 30) = -50\,000 \text{ u.m.}$$

$$b4 = 45\,000 \times 80 - (45\,000 \times 30 + 130\,000) + 0 - (170\,000 + 130\,000\,000 + 5\,000 \times 30) = 1\,670\,000 \text{ u.m.}$$

$$b5 = 0 - (45\,000 \times 30 + 130\,000) + 0 + (170\,000 + 130\,000\,000 + 5\,000 \times 30) = -1\,930\,000 \text{ u.m.}$$

$$b6 = 0 - 0 + 0 - (170\,000 + 130\,000\,000 + 5\,000 \times 30) = -450\,000 \text{ u.m.}$$

$$b7 = 5\,000 \times 80 - (50\,000 \times 30 + 130\,000\,000) + 0 - 170\,000 = 2\,200\,000 \text{ u.m.}$$

$$b8 = 0 - (50\,000 \times 30 + 130\,000) + 0 + 170\,000 = -1\,800\,000$$

Fișierul ("arbore.dat") care conține descrierea arborelui de decizie de mai sus este următorul:

predicates

nod_decizie_si_sucesori(nod_decizie, lista_sucesori_nod_decizie)

nod_aleator_si_sucesori(nod_aleator, lista_sucesori_nod_aleator)

nod_consecinta_economica(symbol, nod_con_ec)

clauses

nod_decizie_si_sucesori(nd(test_piata),

[dn(da, na(succes1)), dn(nu, na(succes2))]).

```
nod_decizie_si_sucesori(nd(vanzare1),
    [dn(da,na(succes3)),dn(nu,na(esec1))]).
nod_decizie_si_sucesori(nd(vanzare2),
    [dn(da,na(succes4)),dn(nu,na(esec2))]).
nod_aleator_si_sucesori(na(succes1),
    [cpn(da,80,nd(vanzare1)),cpn(nu,20,nd(vanzare2))]).
nod_aleator_si_sucesori(na(succes2),
    [cpn(da,60,nc(2200000)),cpn(nu,40,nc(-1800000))]).
nod_aleator_si_sucesori(na(succes3),
    [cpn(da,75,nc(2070000)),cpn(nu,25,nc(-1530000))]).
nod_aleator_si_sucesori(na(esec1),
    [cpn(o,100,nc(-1530000))]).

nod_aleator_si_sucesori(na(succes4),
    [cpn(da,35,nc(1670000)),cpn(nu,65,nc(-1930000))]).
nod_aleator_si_sucesori(na(esec2),
    [cpn(o,100,nc(-450000))]).
nod_consecinta_economica(c1,nc(2070000)).
nod_consecinta_economica(c2,nc(-1530000)).
nod_consecinta_economica(c3,nc(-50000)).
nod_consecinta_economica(c4,nc(1670000)).
nod_consecinta_economica(c5,nc(-1930000)).
nod_consecinta_economica(c6,nc(-450000)).
nod_consecinta_economica(c7,nc(2200000)).
nod_consecinta_economica(c8,nc(-1800000)).
```